

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI. BYTOM 2020+”

Bytom, marzec 2020 r.

Wstęp

W 2016 r. Rada Miejska w Bytomiu podjęła uchwałę Nr XXIII/300/16 z dnia 29 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Bytom. Jako obszar rewitalizacji wskazano 6 jednostek zamieszkałych przez 28,97% mieszkańców miasta oraz 9 jednostek przemysłowych, który łącznie zajmuje 828 ha, co stanowi 11,93% powierzchni miasta.

Ludność obszaru rewitalizacji (2015 r.)

Obszar	ID obszaru	Osoby zameldowane	% populacji miasta
OBSZAR REWITALIZACJI		45 991	28,97%
W tym:			
Bobrek	8	4 664	2,94%
Śródmieście	10	13 060	8,22%
Śródmieście Zachód	11	8 610	5,42%
Rozbark	12	7 904	4,98%
Śródmieście Północ	13	11 601	7,31%
Kolonia Zgorzelec	19	152	0,10%

Źródło: Opracowanie Instytutu Rozwoju Miast, „Gminny Program Rewitalizacji. Bytom 2020+”, s. 38

Powierzchnia obszaru rewitalizacji

Obszar	ID obszaru	Powierzchnia [ha]	% powierzchni miasta
MIASTO BYTOM		6 944	100,00%
RAZEM OBSZAR REWITALIZACJI - OBSZARY ZAMIESZKAŁE I POPRZEMYSŁOWE		828	11,93%
OBSZARY ZAMIESZKAŁE			
Bobrek	8	49	0,71%
Śródmieście	10	90	1,30%
Śródmieście Zachód	11	61	0,88%
Rozbark	12	76	1,09%
Śródmieście Północ	13	133	1,92%
Kolonia Zgorzelec	19	7	0,10%
RAZEM OBSZARY ZAMIESZKAŁE		416	6,00%

OBSZARY POPRZEMYSŁOWE			
Teren dawnej KWK Rozbark	24	15	0,22%
Teren dawnej KWK Szombierki	25	64	0,92%
Teren dawnej Huty Zygmunt	26	39	0,56%
Teren KWK Centrum	27	44	0,63%
Teren inwestycyjny – Bytom Miechowice	28	39	0,56%
Teren dawnej Huty Bobrek	29	56	0,81%
EC Szombierki + Pola Szombierskie	30	44	0,63%
Rezerwat przyrody „Żabie Doły”	31	41	0,59%
Tereny przemysłowe „Orzeł Biały”	32	70	1,01%
RAZEM OBSZARY POPRZEMYSŁOWE		412	5,93%

Źródło: Opracowanie Instytutu Rozwoju Miast, „Gminny Program Rewitalizacji. Bytom 2020+”, s. 37

„Gminny Program Rewitalizacji. Bytom 2020+” przygotowano w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz.1023, 1529, 1566) oraz w zgodności z Wytycznymi Ministra Rozwoju „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” z dnia 2 sierpnia 2016 r. Opracowany dokument w styczniu 2017 r. zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji przekazano odpowiednim instytucjom do zaopiniowania. Uzyskano pozytywnie opinie nt. projektu dokumentu, również Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach wydała pozytywną decyzję o odstąpieniu od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

W lutym 2017 r. „Gminny Program Rewitalizacji. Bytom 2020+” został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu – podstawę prawną niniejszego dokumentu stanowi uchwała Nr XXXVIII/487/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+” – natomiast 22 marca 2017 r. został on wpisany do Wykazu programów rewitalizacji woj. śląskiego (<https://rpo.slaskie.pl/czytaj/wykaz-programow-rewitalizacji-województwa-slaskiego>).

Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (Zał. Nr 1 do GPR. Bytom 2020+)

Źródło:

http://bytomodnowa.pl/uploads/news/Gminny%20Program%20Rewitalizacji/GPR_luty%202017_za%C5%82.1_mapa.pdf

W GPR. Bytom 2020+ zapisano projekty tworzące listę podstawową (Załącznik nr 2 - „Lista przedsięwzięć podstawowych do Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”) oraz uzupełniającą do programu rewitalizacji. GPR. Bytom 2020+ zakłada realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych gminy oraz innych podmiotów publicznych i prywatnych - do załącznika nr 2 wpisano 127 projektów rewitalizacyjnych, który przedstawia ich szczegółową charakterystykę. Dodatkowo załącznik nr 1 (mapa) obrazuje strukturę funkcjonalno-przestrzenną przedstawiającą m.in. podział na zamieszkałe i niezamieszkałe podobszary rewitalizacji, lokalizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych czy planowane inwestycje.

„Gminny Program Rewitalizacji. Bytom 2020+” obejmuje perspektywę programowania funduszy Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Dokument jest jednym z obligatoryjnych załączników do wniosków o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”.

Analiza danych ilościowych pochodzących z różnych źródeł statystycznych oraz wskazań jakościowych wynikających z przeprowadzonych rozmów, konsultacji i badań ankietowych przeprowadzonych w ramach procesu monitoringu „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+” przeprowadzonego w 2019 r. pozwoliła na sformułowanie poniższych rekomendacji dla dalszego wdrażania działań i przedsięwzięć w obszarze rewitalizacji, które zawarte zostały w raporcie monitoringowym:

- główne części GPR zachowują swoją aktualność i nie wymagają fundamentalnych zmian; okres wdrażania Programu jest stosunkowo krótki; można więc przyjąć, że zarówno diagnoza, jak również cele GPR zachowują swoją aktualność;
- wskazane jest dokonanie przeglądu listy projektów, a w szczególności zaktualizowanie ich opisu; bariery wdrożeniowe, które ujawniły się w pierwszym

okresie implementacji wskazują na trudności w pozyskaniu wykonawców; dezaktualizacji uległy również szacunki kosztorysowe przedsięwzięć;

- wskazane jest podjęcie starań na rzecz szerszej dywersyfikacji źródeł finansowania działań rewitalizacyjnych;
- wartością procesu wdrożeniowego GPR powinna być elastyczność działania;
- uzasadnione jest zintensyfikowanie działań w Śródmieściu, które stanowić winno wizytówkę Bytomia, a co za tym idzie w większym stopniu przyciągać mieszkańców, inwestorów i inne podmioty; zrewitalizowane Śródmieście to także potencjalna przestrzeń integracji mieszkańców, w tym z obszaru rewitalizacji.

Przesłanki te posłużyły do przeprowadzenia aktualizacji „*Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+*” przyjętej Uchwałą Nr XVII/223/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 września 2019 roku. Proces aktualizacji „*Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+*”, prowadzony na podstawie zapisów art. 23 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji polegał na:

- uaktualnieniu zapisów rozdziału 3.3 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, podrozdziału 3.3.2 Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie niewpływającym na merytoryczne założenia dokumentu poprzez dodanie informacji o wprowadzeniu załącznika nr 4 w postaci listy przedsięwzięć uzupełniających podstawową interwencję projektową określoną w załączniku nr 2 do GPR;
- dodaniu do dokumentu - w nawiązaniu do zapisów rozdziału 3.3 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, podrozdziału 3.3.2 Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych - załącznika nr 4 w postaci listy przedsięwzięć uzupełniających podstawową interwencję projektową określoną w załączniku nr 2 do GPR.

Zgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, Prezydent Miasta wystąpił do Rady Miejskiej w Bytomiu z wnioskiem o zmianę „*Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+*”. Rada Miejska w Bytomiu, uchwałą nr XII/143/19 z dnia 6 maja 2019 r., podjęła decyzję o przystąpieniu do aktualizacji dokumentu. Nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych odbył się w terminie od 27 maja do 30 czerwca 2019 r. Złożone propozycje obejmowały szeroki zakres działań projektowych - zarówno inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych (tzw. "miękkich"). Zaproponowane inwestycje dotyczą m.in.: remontów kamienic wspólnot oraz zagospodarowania terenów zewnętrznych, rozwoju mieszkalnictwa socjalnego i wspieranego oraz infrastruktury społecznej (w postaci centrów usług społecznościowych oraz przedszkola i żłobka) czy renowacji obiektów zabytkowych. Spośród działań nieinwestycyjnych wyróżnić należy: projekty w zakresie pedagogiki ulicy, programów aktywności lokalnej oraz projekty ukierunkowane na poprawę sytuacji zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Na podstawie przeprowadzonej analizy podzielono zgłoszone projekty na dwie grupy - projekty inwestycyjne, których realizacja w większym stopniu wspierać będzie uruchomienie mechanizmów rozwojowych i uzupełniających podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne i pozostałe - również wpisujące się w założenia „*Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+*”, ale których realizacja została zaplanowana na okres późniejszy.

Pierwsza grupa projektów wpisanych na „*Listę nowych przedsięwzięć wspierających uruchomienie mechanizmów rozwojowych i uzupełniających podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne*” stanowiącą załącznik nr 4 do „*Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom*

2020+” będzie realizowana przy współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach poddziałań: 10.2.3 oraz 10.3.4 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Fiszki projektowe powyższych przedsięwzięć przedstawione zostały do identyfikacji przez Instytucję Zarządzającą, ich pozytywna ocena skutkować będzie wpisaniem do Załącznika nr 4 Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 – „Wykaz projektów zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego”. Projekty z drugiej grupy znajdujące się na „Liście pozostałych nowych przedsięwzięć uzupełniających podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne” będą wdrażane przy wykorzystaniu innych źródeł lub też w ramach ww. poddziałań - pod warunkiem wygenerowania stosownych oszczędności w ramach realizacji projektów z pierwszej grupy.

Ostateczna wersja dokumentu wraz z uchwałą dostępna jest na stronie:

Gminny Program Rewitalizacji. Bytom 2020+

http://bytomodnowa.pl/uploads/news/Gminny%20Program%20Rewitalizacji/Gminny_Program_Rewitalizacji%20_Bytom_2020+_luty_2017.pdf

Załącznik 1 – Mapa „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji”

http://bytomodnowa.pl/uploads/news/Gminny%20Program%20Rewitalizacji/GPR_luty%202017_za%C5%82.1_mapa.pdf

Załącznik 2 – „Lista przedsięwzięć podstawowych do Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”

http://bytomodnowa.pl/uploads/news/Gminny%20Program%20Rewitalizacji/Lista%20przedsi%C4%99wzi%C4%99%C4%87%20do%20GPR%20_luty%202017_za%C5%82.%202.pdf

Załącznik 3 – „Matryca logiczna”

http://bytomodnowa.pl/uploads/news/Gminny%20Program%20Rewitalizacji/Matryca%20logiczna_luty%202017_za%C5%82.%203.pdf

Uchwała nr XXXVIII/487/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”

http://bytomodnowa.pl/uploads/news/Gminny%20Program%20Rewitalizacji/Uchwa%C5%82a%20Nr%20XXXVIII_487_17.pdf

Uchwała nr XII/143/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 6 maja 2019 r., w sprawie przystąpienia do aktualizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”

<http://bip.um.bytom.pl/bip/;jsessionid=E91987D2BE32F8491DA5EE434B965A61>

Uchwała nr XVII/223/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 września 2019 r. zmieniająca uchwałę nr XXXVIII/487/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”

<http://bip.um.bytom.pl/zalacznik?idZalacznika=1369929>

Sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wpisanych do „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”

Zgodnie z założonym harmonogramem monitorowania „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+” dokonano oceny stanu realizacji projektów rewitalizacyjnych. Załącznikiem do niniejszego raportu jest zestawienie tabelaryczne sporządzone na podstawie załącznika nr 2 do GPR – „Listy przedsięwzięć podstawowych do Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”. Zostało ono wykonane w oparciu o zestawienia częściowe przygotowywane przez Wydział Strategii, Funduszy Europejskich i Obsługi Inwestora, sprawozdania częściowe przekazane przez podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i strony <https://lsi.slaskie.pl/>. Wszystkie podmioty, których projekty ujęto w załączniku nr 2 do „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+” poproszono o podanie informacji na temat realizowanych przedsięwzięć, w tym tj.:

- rzeczywista wartość projektu (w zł);
- okres realizacji zgodnie ze złożonym (planowanym do złożenia) wnioskiem lub zawartą umową o dofinansowanie;
- rzeczywiste wskaźniki projektu (produkty i rezultaty) zgodnie ze złożonym wnioskiem lub umową o dofinansowanie;
- stan przygotowania, etap oceny projektu.

Jednym z ważniejszych problemów, który pojawił się na etapie zbierania danych był brak informacji na temat wybranych projektów zgłoszonych do GPR przez podmioty nie będące jednostkami miejskimi. Informacje o przedsięwzięciach rewitalizacyjnych zostały pozyskane z następujących stron: <https://rpo.slaskie.pl/lsi/nabory> oraz <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>

Ww. podpunkty stanowią jednocześnie tytuły kolumn w załączniku. Kolorem wyróżniono zaktualizowaną informację nt. poszczególnych projektów, a dane zapisane w zał. nr 2 do GPR kolorem szarym. Utworzono również kolumnę pt. „Uwagi”, w której wpisano dodatkowe informacje o danym przedsięwzięciu. Kolorem zielonym wyróżniono kolumnę prezentującą „stan przygotowania, etap oceny projektu” – szczególnie ważną dla procesu sprawozdawczego. Obrazuje ona, dla których projektów:

- wnioski o dofinansowanie nie zostaną złożone – beneficjenci zrezygnowali z ich realizacji;
- wnioski o dofinansowanie są w trakcie przygotowania;
- wnioski o dofinansowanie nie zostały złożone;
- wnioski o dofinansowanie są w trakcie oceny;
- wnioski o dofinansowanie otrzymały negatywną ocenę;
- wnioski o dofinansowanie zostały wybrane do dofinansowania;
- zawarto umowę o dofinansowanie i/lub są w trakcie rzeczowej realizacji;
- odstąpiono od zawarcia umowy o dofinansowanie;
- wnioski o dofinansowanie zostały pozostawione bez rozpatrzenia;
- są zakończone i/lub rozliczone.

Statystyka zaprezentowana w tabeli obrazuje stan realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pozwala ocenić stopień zaawansowania i wdrażania zaplanowanych projektów.

STAN REALIZACJI PROJEKTÓW	(stan na koniec 2019 r.)
Wniosek nie został złożony/projekt nie zostanie zrealizowany – beneficjent wycofał się z realizacji	20
Wniosek o dofinansowanie pozostawiony bez rozpatrzenia	2
Wniosek o dofinansowanie nie został złożony, w tym:	23
• Wnioski o dofinansowanie w trakcie przygotowania	1
Wniosek o dofinansowanie został złożony, w tym:	81
• Wnioski w trakcie oceny	2
• Wnioski negatywnie ocenione	5
• Projekty wybrane do dofinansowania	3
• Projekty z podpisaną umową o dofinansowanie będące w trakcie realizacji	46
• Projekty zakończone	17
• Projekty dla, których odstąpiono od umowy o dofinansowanie	8
RAZEM	126

Decyzją wnioskodawców nie zostanie zrealizowanych 20 projektów wpisanych na listę podstawową GPR, natomiast łącznie złożonych zostało 81 wniosków o dofinansowanie, z pośród których 5 otrzymało negatywną ocenę, 3 projekty wybrano do dofinansowania, a dla kolejnych 46 zawarto umowę o dofinansowanie projektu lub są one obecnie w trakcie realizacji. Ponadto 2 wnioski o dofinansowanie pozostawione zostały bez rozpatrzenia, dla 8 projektów odstąpiono od podpisania lub realizacji umowy o dofinansowanie. Spośród 23 niezłożonych wniosków 1 jest w trakcie przygotowania.

Beneficjenci na etapie składania wniosków o dofinansowanie dokonali zmian względem danych pierwotnych zapisanych w załączniku nr 2 do GPR. Dotyczyły one w szczególności:

- nazwy projektu;
- podmiotu realizującego;
- źródła finansowania;
- wartości projektu;
- okresu realizacji projektu;
- wskaźników projektu.

Pierwotnie w GPR zapisanych było 127 przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jednakże zgodnie z powyższą statystyką liczba projektów uległa zmniejszeniu i obecnie wynosi 126. Zmiana związana jest z faktem, iż beneficjent (Bytomska Agencja Rozwoju Inwestycji Sp. z o.o.) na etapie składania wniosku o dofinansowanie dokonał połączenia dwóch projektów pt.:

- Opiekuńczy Bytom - utworzenie i funkcjonowanie Bytomskiego Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych (projekt nr 65),
- Bezpieczny senior (projekt nr 66),

składając ostatecznie jeden wniosek o dofinansowanie pn. „Bytom opiekuńczy i bezpieczny dla seniorów”.

Załącznik nr 1 - *Lista przedsięwzięć podstawowych wpisanych do „Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+”*

Załącznik nr 2 - *Lista przedsięwzięć uzupełniających*